

opgiver Indtægten i samme Forhold, han ikke kan staae Blods. Det synes mig at tale for Udvalgets og imod Ministerens Ansættelse.

**Ministeren for Kirke- og Under-
viisningsvæsenet:** Da en Deel Kirke-
gaarde netop i 1845 begyndte at blive for
smaa, gav man Bestemmelser for, hvorle-
des Udbuddelsen skulde finde Sted, og der-
ved er det blevet til Sædvane. Men man vil
slet ikke finde Noget om dette Punkt i de Do-
cumenter, hvorved de private Kirkeeiere have
faaet Kirkerne. Denne Forpligtelse er Noget,
der er en Selvfølge. Det vilde være urigtigt
at fastsætte specielle Bestemmelser for disse Kir-
ker, men at de komme ind under Lovens
almindelige Omraade, er en Selvfølge, da
hverken Kongen eller den lovgivende Magt sæl-
ger sin Myndighed over disse Eiendomme ved,
at de gaae over i privat Eie. Hvorledes det
vilde have staaet, inden Færdn. af 23de April
1845 blev givet, hvis man dengang var kom-
men til Domstolene, ved jeg ikke; thi Dom-
stolene maae dømme efter de bestaaende Love,
men selv om Domstolene vare komne til et an-
det Resultat, kunde Røvgivningen dog ordne
Forholdet saaledes, som den troede, at Forhol-
dets Natur tilfagde. Det er paa ingen Maade
uhørt, at Eiendomme kunde tabe i Værdi,
fordi der træffes Foranstaltninger, der ved-
røre dem.

Nosensorn: Naar den høitærede Mini-
ster blot vil lade sig nøie med, at Kirkerne ikke
bleve stillede anderledes end andre Eiendomme,
der fra den absolute Konge ere gaaede over i
privat Eie, forlanger jeg ikke Mere. Men saa
troer jeg rigtignok, at det er vanskeligt at hævde
Andet overfor Kirkeeierne end den almindelige
Høihedsret, der tilkommer Staten. Kirkeeierne
maa saaledes f. Ex. finde sig i, at der paa-
lægges Kirkerne ligesom anden fast Eiendom
Skat. Men naar man vilde hævde, at man
kunde paalægge Kirkeeierne at tilbygge og an-
vende andre Beføstninger paa deres Eiendomme
end dem, der ere nødvendige for at holde dem
i den Stand, de vare i, da de fik dem, troer
jeg, at man stiller overdrevne Fordringer, som
Domstolene neppe vilde godkjende. Naar Sæd-

vanen med Hensyn til Kirkegaardene ikke er
ældre end 1845, kan man efter min Mening
endnu mindre deraf drage nogen Slutning med
Hensyn til Kirkerens Udbuddelse, der ere for-
bundne med ganske anderledes bethdelige Be-
kostninger. Sædvanen forekommer mig altsaa
at være et daarligt Argument for den af den
høitærede Minister foresagtede Ansættelse, at det
skulde være utvivlsomt, at der paahviler Kirke-
eieren Forpligtelse til at udvide Kirkerne ved
Tilbygning. Er det støttet paa Lovbud, troer
jeg heller ikke, at man kan være berettiget til
at drage Analogi deraf til den meget større
Forpligtelse, at udvide Kirker. Jeg troer saa-
ledes, at efter de Dplysninger, som den høitæ-
rede Minister gav om Forpligtelsen med Hen-
syn til Kirkegaarde, taber det Argument, der kan
hentes deraf, bethdeligt af sin Vægt.

Madvig: Det var vist et Misgreb af
den ærede Ordfører, at han sammenlignede den
Fritagelsesret, der indeholdes i Udkastets § 1,
med en Tilbagevenden til den absolute Myndig-
heds Magt til at fritage, hvad og hvem det
skulde være, fra Lovens Omraade. Her er en
begrændset Ret til Undtagelse, som kommer
istand ved den repræsentative Deel af den lov-
givende Magts Samvirken med Hs. Majestæt
Kongen, og det hører jo ganske naturligt med
til det constitutionelle Liv, at Lovgivningsmagt-
ten kan bestemme, at der i visse Tilfælde skal
herske Frihed for Administrationen til at modi-
ficere de Love og løsne de Baaud, som den
lovgivende Magt paalægger. Som almindelig
Grundsætning troer jeg altsaa, at dette slet ikke
kan gjøres gjældende. Jeg skal endnu tilføie et
Par Ord med Hensyn til § 5. Jeg skal ikke
opholde mig ved, hvad den ærede Minister hvi-
trede om den efter hans Mening bestaaende
Ret, thi jeg har tidligere udtalt mig derom, og
jeg helder til den Mening, han har, at Kirke-
eierne ikke kunne anses for at være fritagne
for Forpligtelsen til at udvide deres Kirker.
Jeg har blot ikke villet udtale nogen bestemt
Anerkjendelse deraf, idet jeg har sagt, at i et-
hvert Tilfælde maatte Sagen være underkastet
Domstolenes Kjendelse. Jeg har udtalt, at det
forekom mig, at naar denne Lov havde afgjort
Spørgsmaalet og gjort det utvivlsomt, at en